

ТАҚЫРЫБЫ:

Ферман

□ **Ферманың**
Ұлы теоремасы (немесе **Ферманың соңғы теоремасы**) — математикадағы ең әйгілі деуге болытын теоремасы; оның шарты орта мектеп білімі деңгейінде тұжырымдалғанымен, дәлелдеу үшін көптеген мықты математиктер ұзақ уақыт бастарын қатырды.

Пьер Ферманың 1637 тұжырымдаған осы теоремасы Диофанттың «Арифметика» атты кітабы беттерінде "мен тапқан алғырлық дәлелдеме осы бетке сыйдыруға өте ұзақ болады" деген сөздермен басылып шығады. Кейін Ферма үшін шешуін жариялайды, алдыңғы алғырлық дәлелдеуі туралы осы жолы ол тіс жармағандықтан жалпы түрде дәлелдегені күмәнді.

▣ Эйлер 1770 жылы теореманы үшін,
ал Дирихле мен Лежандр 1825 жылы
үшін дәлелдейді. Өз үлестерін
дәлелдеуге Ламе, Софи
Жермен, Куммер және т. б. көптеген
алдыңғы қатарлы математиктер
қосты. Теореманы дәлелдеуге деген
талпыныс қазіргі сандар
теориясының көптеген
нәтижелерін табуға алып келді.

- Фальтингстың **1983** жылы дәлелдеген **Морделла гипотезасынан** теңдеуінің болғандығы тек шектеулі **өзара жай** шешуі болатындығы шығады.
- Дәлелдеудің соңғы қадамын тек **1994** жылдың қыркүйегінде **Уайлс Эндрю** жасады. 130-беттік дәлелдеу «**Annals of Mathematics**» журналында жарыққа шығады.

**НАЗАРЛАР
АУДАРҒАНДАРЫҢЫЗ
ҒА РАХМЕТ**